

CON ONG

tuần báo trào phúng đối lập

(giấy phép nhà nước cấp số 37:6/TBT/CHBCI)

Số 48

10 ĐỒNG

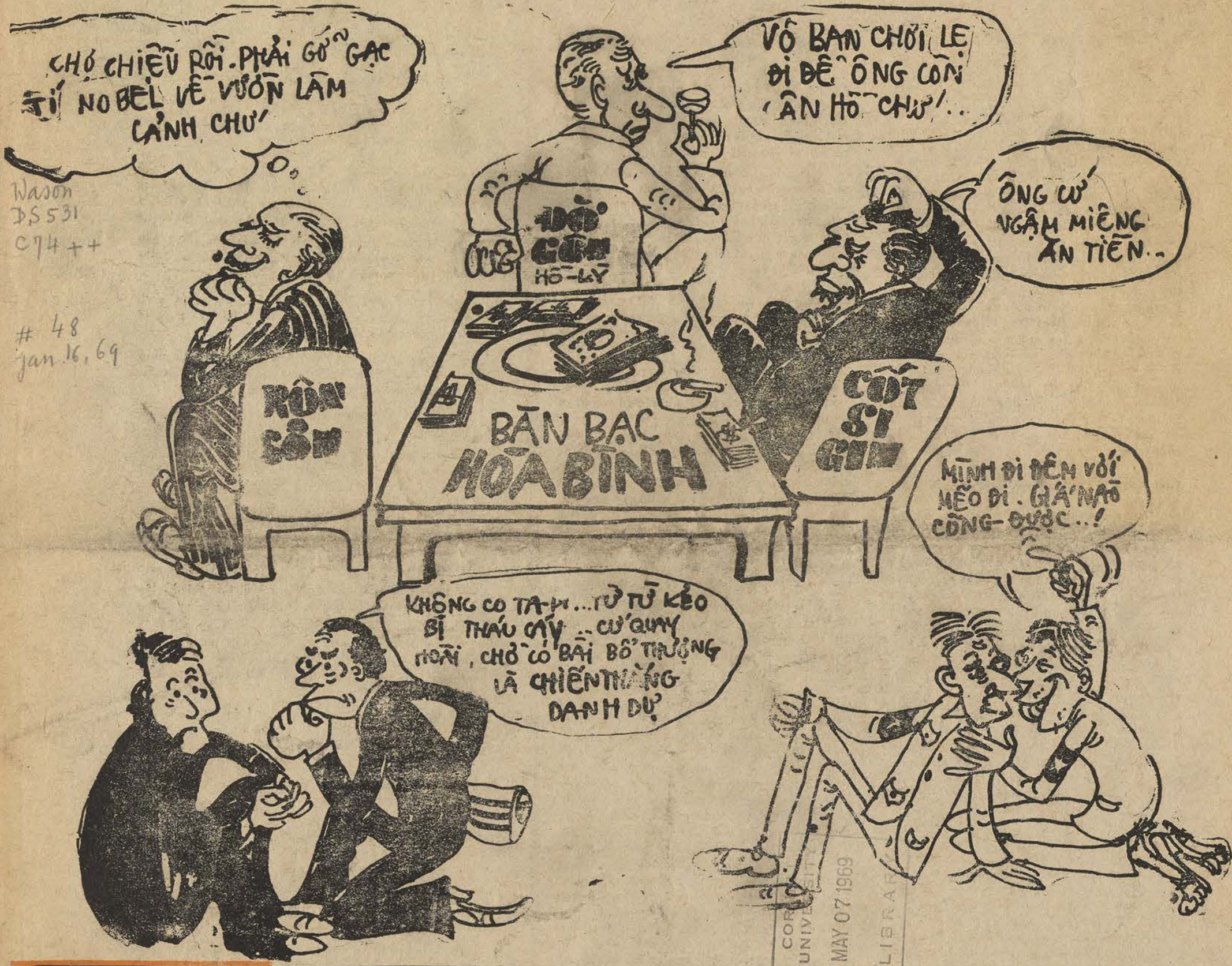
TUẦN LỄ TỪ 16-1

ĐẾN 23-1-1969

CHỦ NHIỆM NGUYỄN VĂN MINH

CHỦ BÚT THƯƠNG SINH

TÒA SOẠN 54 VÕ TÁNH SAIGON GIẤY NỔI 24.901

Nason
DS 531
C74++
48
Jan 16, 69

vẫn còn yếu lắm

— Con Ong vẫn còn yếu lắm. Hưng hăng như con bọ xít thuở nào đi chứ?

Vâng, Con Ong vẫn còn yếu lắm. Bạn đọc giàu lòng phước thiện chẳng chê trách thì Con Ong cũng nhận ra điều đó. Thế sự mấy lúc gần đây thay đổi rất nhiều. Những đám mây mù của lòng thù hận, dờng như, đang phủ kín trên đầu những người quốc gia Trong chúng ta, bạn chỉ cần «đấu thầu chống cộng», bạn chỉ cần «đấu thầu hòa bình» Nghị sĩ tố cáo tổng trưởng là con rắn, là buôn súng với Trung Cộng, Nghị sĩ mắng nghị sĩ vu khống, xuyên tạc,

Người khác lớn tiếng đặt vấn đề người miền nọ không phải người miền này. Người khác nữa lấy cớ cá nhân để mỉa mai cả một tập thể. Quýđảng bắt khả xâm phạm mặc sức nhục mạ các nhà lãnh đạo quốc gia, sống sướng hơn cả văn-chương-sống-sượng bị-cầm-phạt của Con Ong.

Một thí dụ cụ thể. Con Ong dụng chạm một nhật báo nọ, cá nhân ông chủ nhiệm thôi. Ông chủ nhiệm báo nọ không phản công cá nhân ông chủ nhiệm Con Ong. Mà lại bị thử bọn «ruồi tái béo, ruồi đi tàu Mỹ đi cư, ruồi nhập cảng bò

lồm ngồm miền Nam»! Thảm trạng đó để đưa người...Con Ong vào ngộ nhận. Chúng tôi có thể nhầm lẫn. Sự lầm lẫn nếu đáng tội, hãy phê phán cá nhân chúng tôi. Nhưng người ta đã không thích như vậy. Thành thử chúng tôi sợ nhầm lẫn. Vì hưng hăng con bọ xít dễ bị nhầm lẫn. Nhầm trúng ruồi tái béo thì chẳng sao chứ nhầm trúng Người thì khôn nạn. Thì những con ruồi đi tàu Mỹ đi cư lại túi thân, túi phận.

Bạn đọc đã hiểu chưa? Vậy bạn đọc nên thông cảm

Con Ong. Nó có được đặt cho cái tên mới là con ruồi cũng phúc đức chán. Chúng ta bằng lòng làm con ruồi với anh em ta. Nhưng với kẻ thù Cộng Sản và bọn âm mưu chia cắt quê hương ta, bán đứng tổ ta, Con Ong vẫn là Con Ong với khí-giới-không-thề-hủy-diệt của nó là tinh thần hú hức, trào lộng. Những đám mây mù của lòng thù-hận anh-em sẽ phải tan đi. Con Ong tình nguyện nhịn nhục anh em. Để còn dặt đứng chống chọi với kẻ thù. Vì thế mà yếu. Yếu lắm.

Giao Chi' for Rent

PHÓNG SỰ CHÔNG BỊ GẬY CỦA THẬP NGUYÊN

bằng tầng số 3 để đi đồ rác, hay rửa cầu tiêu. Mãn văn nghệ tạp lục của đảng Cần Sa không hấp dẫn được khán giả... vô sản... Nhưng nó đã thành công ở nhiều nơi trên trái đất tròn hai đầu hơi dẹt này,

Người ta có tiền thì người ta có quyền tận diện cái cái sở trường dễ tiền, nham nhở của người ta. Đài Thương Mại với chủ trương «bắt địa nhiều, chi địa ít, ăn hít» nên ai muốn nói lâu nói dài, cứ việc chi địa mạp. Cũng như Tôi Hát và Nói với ba tiêu chuẩn «Thông tin, giáo dục, văn nghệ» đã thông tin cả... minh xác của quý xếp nhà nước rất kỹ càng. Có điều THVN thông tin báo bị nhà nước đóng cửa đã luôn luôn quên thông tin báo được nhà nước cho tọc bản. Đó là sự phản tuyên truyền tai hại. Dịch sẽ căn cứ vào THVN mà xuyên tạc nhà nước ta đóng cửa báo chí và chỉ đóng cửa báo chí. Bởi rằng, đồ quý vị được nghe cô Mai Liên, cô Phạm Tuy, cô Khánh Linh hoan hô đọc tin báo bị đóng cửa được tọc bản. Thí dụ Tuần báo Con Ong, nhật báo Dân Tộc, Đồng Nai, Tin Sáng, Thời Đại Mới hay Tự Do... Thông tin như thế là thông tin một

chiều, là không biết làm thông tin, là nên... tạp lục kiểu Tác Giảng giận vợ!

Bởi thế, sau câu ăm Hoàng Gia chủ báo chí công kích đảng Cần Sa, bây giờ đến lượt Điểm Sĩ họ Hoàng huyền hoang khoe thành tích diễn trò khi của mình. Hoàng Điểm Sĩ, thôi khỏi cần nói về hẳn. Ta hãy giả vờ quên hẳn đi, quên cuộc đời ta đang sống có một tên đờ dáy như hẳn. Hẳn nói, ta đừng nghe. Nghe hẳn nói ta sẽ thôi tai. Đờn bà có chửa nghe Hoàng Điểm Sĩ nói sẽ đẻ non. Nhi đồng nghe Hoàng Điểm Sĩ nói sẽ khóc thét lên, vãi nước mắt và cảm hay bại xụi. Chờ hẳn nói đủ ba mươi kiểu khoe khoang lập công ta dâng lên xếp» một nhà báo mới kẻ cái tú đứng vào miệng hẳn. :

- Ông nghiệp sĩ đã hít mấy điều cần sa mà bốc ghê thế?
- Tổng thư ký cần sa tức Hoàng Điểm Sĩ gân cổ:
- Anh nói cái gì đấy?
- Nhà báo chỉ vào mặt hẳn:
- Này Điểm Sĩ, các ông đến đây để nghe chúng

mày nói về khi Ca Mau chứ không phải đến để nghe chúng mày nhục mạ báo chí hay những lời tự khoe khoang khôn kiếp của chúng mày. Những ngày chúng mày ở Cà Mau, có đưa vào tiệm hủ tẩu ăn quýt. Có đưa ăn cấp muông, đĩa ở các nhà hàng. Tài liệu chúng ông có cả đóng, ông chờ mày khoe cái khoản này mà mày cóc chịu khoe.

- Chánh đảng Cần Sa đồ bưng mặt:
- Báo chí các anh quái ác, dễ hèn, chúng tôi lút cần sa mà các anh dám vu khống chúng tôi đồng thoác và choác,
- Nhà báo trả đũa:
- Chúng mày chưa đủ tư cách đồng thoác,
- Thưa quý vị,
- Nhà báo miệt thị đảng Cần Sa là Nạo Tàu. Anh ta nói tiếp:

(Kỳ sau tiếp)

TRONG HONGOÀI LÀNG

HỒ LÝ viết thay Mỗ Báo U THẦN NHA BÁO CHÍ

Bỗng dưng, nha Báo Chí gửi cho tuần báo một cái văn thư số 38/BTT/BC đề ngày 9-1-1969, nguyên văn như sau:

— «Nha tôi nhận thấy cuộc bút chiến giữa tuần báo Con Ong và nhật báo Tin Sáng có thể gián tiếp đưa tới những hậu quả tai hại làm sút mẻ tinh đoàn kết nội bộ quốc gia. Vì quyền lợi chung, nha tôi trân trọng yêu cầu quý vị chấm dứt cuộc bút chiến nói trên».

Văn thư này còn gửi cho nhật báo Tin Sáng và quý vị chủ nhiệm các báo «đề kính tường. Đọc xong chỉ sĩ Minh Võ Võ, chủ nhiệm Con Ong quảng cho Hồ Lý. Hồ Lý đọc xong bèn nghệt mặt ra. Ông Ngô công Đức, dân biểu kiêm chủ nhiệm Tin Sáng chửi chúng tôi rờng rả ngọt tuần lễ, chúng tôi chưa đỡ chưa chửi lại phát nào. Tại sao lại bảo có bút chiến và can gián? Tuy vậy Nha vốn là cha báo chí, Nha dạy thì phải vâng dù Con Ong chưa có lỗi. Ca dao bây giờ.

— «Cá không ăn muối cá uon, Con cường nhà nước trảm đường con hư».

Vì biết thân bé bỏng không được quyền «bắt khả xâm phạm» nên sợ uon... năm mươi ngày lăm. Trong khi những kẻ có quyền «bắt khả xâm phạm», cùng một tội chỉ uon... ba ngày! Con Ong vâng nhời Nha Báo Chí rồi nhưng muốn thưa với bạn đọc hai chữ bút chiến.

CÓ BÚT CHIẾN KHÔNG

Từ mười năm nay, làng báo Đại Ngu không có 1 cuộc bút chiến nào. Chỉ là những quân chửi bới nhau hàng hôm hàng cá. Phải công nhận, Con Ong đã chửi cái sự nhỏ nhằng phét lác của ông Ngô công Đức khi ông làm anh hùng..., hậu cuộc. Nghĩa là được trở thành dân biểu, ông Ngô công Đức mới nói phét «báo của những người không bỏ phiếu cho liêndanh Thiệu Kỳ» Con Ong không bao giờ là bôi của ông Thiệu hay ông Kỳ nhưng chủ trương của nó chống mọi sự nhỏ nhằng, bịp bợm trên cõi đời này. Và Con Ong chỉ chống sự nhỏ nhằng của Cá Nhân Ngô công Đức. Nhưng ông dân biểu chủ trương xã hội mới đã không chửi lại Cá Nhân Minh Võ, Nã

Câu. Ông ấy chỉ lấy có Con Ong động chạm tới lòng chân ấy và nhằm chửi lú ruồi tái béo ruồi đi tàu Mỹ vào đây, ruồi nhập cảng ruồi Xóm Mới... Như vậy, không thể gọi là bút chiến. Con Ong chỉ chấp nhận bút chiến khi dùng văn chương tìm ra lẽ phải. Và khi viết không để lòng dễ tiện, óc địa phương hẹp hòi bực kín tâm hồn mình, Bàng không, chỉ lảnhững phát chửi nhau.

TẠI SAO ÔNG NGÔ CÔNG ĐỨC CHỬI CON ONG MÀ CON ONG KHÔNG CHỬI LẠI

Về nghệ thuật chửi nhau, thằng nào to miệng, thằng ấy thắng. Ông dân biểu Ngô công Đức có diễn đàn quốc hội, có tờ nhật báo trong tay, ông ấy có thể thắng bất cứ ai nếu ông ấy chấp nhận chửi nhau và chửi to, chửi lớn, chửi đều. Nhưng ông ấy không chửi Con Ong mà lại chửi những người đi Tàu Mỹ vào và gọi chung là bọn ruồi nhập cảng. Ông Ngô Công Đức miệt thị ruồi tái béo, ruồi Xóm Mới! Nếu Con Ong chửi lại ông ta, ông ta sẽ chửi đến ruồi Hồ Nai, ruồi Gia Kiệm thì tội nghiệp lăm. Bởi vậy, dù bị ông Ngô công Đức và công ty của ông chửi, Con Ong đành cầm miệng vì không nỡ để Hồ Nai, Gia Kiệm, Xóm Mới bị ruồi như ruồi tái béo, ruồi nhập cảng, ruồi đi tàu Mỹ! Văn thư can gián của Nha Báo Chí xét ra thừa.

Thưa ông dân biểu Ngô Công Đức.

Ông hãy đào cha bới ông anh em Con Ong mà chửi, hãy tìm đủ cách tiêu diệt chúng nó. Con Ong sẽ chịu trận sẽ lãnh đủ. Xin ông hãy để những... tái béo đi tàu Mỹ, những người nông dân mất đất cần cù sống, tủi nhục hy vọng ở Xóm Mới, Hồ Nai, Gia Kiệm yên thân. Ông đừng chửi họ mà họ tủi thân. Và, ông đã hạ bút viết: «Ngô Công Đức chỉ là dân biểu ở Hạ Viện, về Tin Sáng ông là người viết báo». Thì tại sao ông cứ gói chung Con Ong vào cái bọc ruồi tái béo để phang cả dân Xóm Mới? Trăm lạy ông nghìn lạy ông xin ông hãy để bọn đi tàu Mỹ sống ăn náu cho qua cái cơn trời sấu đất thảm này. Bây giờ Con Ong mới biết ông hách. Ông có chương và thủ đoạn thâm hậu quá. Xin bái phục,

bái phục! Hỡi những kẻ đi tàu Mỹ hãy biết tên tuổi nhà dân biểu Ngô Công Đức. Để chiêm ngưỡng và đời đời nhớ ơn ông ta.

TÔI VẤN CHÁNH KHÔNG PHẢI TÔI LAI CHÁNH

Số báo 44 của thời tiền bị gậy, người viết bài Phú De Giao Chỉ đã viết nhầm Tô văn Chánh thành Tô Lai Chánh. Ông Tô Lai Chánh là một sinh viên từng tuyệt thực đến lả trong một cuộc tranh đấu đạo nọ. Ông không phải là Tô văn Chánh giáo sư, lên Ban Mé Thuộc thi hộ học trò. Xin cải chính với độc giả và thành thật xin lỗi ông Tô Lai Chánh.

NHUẬN SẮC VĂN CHƯƠNG CŨNG BỊ CHỬI

Hồ Lý gặp Duyên Anh ở quán cóc bên đường. Không phải La Pagode. Vì Duyên Anh ít khi tới La Pagode dẫu lảo. Nơi đó là chỗ của các nhà đại văn hào Giao Chỉ. Bèn hỏi:

— Cậu viết giùm hồi ký cho ông nghị sĩ Tôn Thất Đính dấy hả?

— Không, chỉ cộng tác văn chương thôi. Tôi sắp xếp giùm ông Đính đề hồi ký của ông khỏi bị lôn xộn và nhuận sắc cho nó linh động. Ai cũng biết ông Đính là con nhà Tướng, viết văn dẫu giỏi bằng điều động binh sĩ.

— Người ta bảo ông Đính quay súng bắt cậu làm công việc đó.

— Tôi có phải hạng người làm bởi bút khổ sở thế không nhỉ? Tôi đã đọc những bài báo trên Tin Sáng. Về văn chương mà phẩm bình thế, tôi e rằng nó không nghiêm túc và thận trọng. Tổng Thống Kennedy có viết diễn văn dẫu. Sorensen viết cho ông, Ai ché Kennedy và nhục mạ Sorensen? Tôi không xấu hổ chuyện đó, giả dụ ông Đính có kẻ cho tôi viết. Văn chương để làm gì? Để làm đẹp con người và cuộc đời. Quảng đời thân lập thân của ông Đính, theo tôi, nó đầy thăng trầm khốn đốn. Chẳng lẽ người đời nghiêm khắc với cả tuổi niên thiếu của một người mình không tra? Tất cả sẽ được quên đi, sự thật còn lại. Tôi thích quảng đời thăng trầm của ông Đính và tôi nhận cộng tác văn chương với ông, Nhuận sắc văn chương cũng bị chửi. Chỉ vì thân phận là... tái béo nhập cảng! Buồn vậy thay.

HỒ LÝ

CẢ KÊ ĐỀ NGÕNG

(Nhà giáo Lữ Hồ, người mà chỉ thích thiên hạ kêu bằng Bô, khi đọc xong bài này, đã nói với tôi: « Trong nhà chúng ta có hai cái chổi. Một cái chổi để quét bàn thờ và một cái chổi để quét cái gà. Mà viết bài này tức là mày đã mang chổi quét bàn thờ xuống để quét cái gà rồi đó »).

NGƯỜI SỐNG VÀ NGƯỜI CHẾT

Đáng lẽ thì mục này chỉ viết riêng về chuyện lính. Ngày mới lập Tô Ong, anh em trong tòa soạn đã dành cho tôi một trang để viết chuyện nhà binh. Tôi đã phản bội dùng trang này để viết đủ thứ truyện, từ truyện Tào Tháo đến chuyện văn nghệ mất vệ sinh. Chắc những người yêu tôi và ghét tôi đều đã đồng ý. Xỉa xòa những lỗi lầm của tôi rồi.

Khi được hỏi về việc đặt tên cho mục này, là lúc mà tôi và Từ vi Lang vừa bàn với nhau hợp soạn một bộ Kinh Thi Việt Nam. Chúng tôi cố tránh những gì Trương Tửu đã viết. Có những bài cadao mới xuất hiện, có nhiều sinh chất thời đại. Và lúc hỏi đến tên mục này trong đầu tôi còn phang phất một bài ca dao viết về lính thật ngô nghê chất phác:

Bông bông này lộc ra hoa,
Một đàn vợ lính trảy ra thăm chồng.
Lúc đi có gánh, có gồng,
Lúc về không chông, bầy bị còn ba.
Ai về nhắn nhủ mi ra,
Mà mi lại kể con cò con kê...

Trong bài ca dao ấy, tôi khoái nhất bốn chữ con cò, con kê...

Nghe thiệt đúng tâm sự của vợ lính, lâu ngày, tôi dần dần thấm chông. Thôi thì không thiếu gì chuyện để nói. Từ những chuyện nhỏ, chuyện lớn, chuyện trong nhà, chuyện ngoài ngõ... Nhưng kể chưa hết bị chông đuổi về. Cái cảnh tất tưởi của một đàn vợ lính đi thăm chông, thật không còn gì đứng bằng bài ca dao này. Bởi thế, tôi đặt tên mục này, mục mà tôi phụ trách là « cả kê đề ngõng ».

Tất cả anh em trong tòa soạn, tôi là người được anh em cho là hiền nhất. Không hiểu đó là ngụ ý khen hay là chê. Vì cái chữ quốc ngữ của mình, chữ hiền với chữ hèn, chỉ khác nhau có một chữ i và cái dấu mũ. Thôi, kể như tôi hèn đi. Vì tôi nghèo quá. Rất ít khi được ăn thịt. Thượng đế đã sinh ra muôn loài, chỉ cho những loài ăn thịt mới được quyền hung dữ. Con trâu hiền vì nó chỉ ăn cỏ. Con cò dừ vì con cò được ăn thịt. Không hiểu rằng nếu sau này, tôi được ăn nhiều thịt, tôi có đổi tính hung dữ thêm được chút nào không?...

Cả cái biệt hiệu của tôi cũng thật hiền. Con dê mà húc, dù là húc càn, cũng chỉ làm cho người ta thêm n gừa. Chúng có ông Huỳnh Cự chẳng bao giờ giận tôi, dù tôi húc ông ta năm, bảy phát. Tôi húc ông ta, chẳng phải vì thù hận gì, mà chỉ vì nhìn thấy mình đã phí đi mười sáu năm đi lính, mười ba năm trôi giạt khắp bốn vùng chiến thuật, chỉ mới được có ba năm là lính thành phố, mà vẫn lêu bêu như chó không chủ... Trong khi đó thì ông ta cả một đời làm hại cho quốc gia, chỉ mới phụng sự được có vài tháng, mà đã ngựa xe võng giá nghênh ngang.

Tôi không ganh tị với ai hết. Chỉ đòi hỏi 1 sự công bằng. Tất cả những cấp bậc của lính và hạ sĩ quan, tôi đều mang hết, và mang hơi... kỹ. Lên bậc vì điều chỉnh, chứ chưa bao giờ được cái hân hạnh là được ghi vào bản đặc cách. Huy chương thì lêu têu vài ba cái quân phong, quân kỷ, chiến dịch. Đặc ân thì thú thực là chẳng được hưởng... cái mẹ gì cả.

Tôi chỉ đòi hỏi một qui chế cho hạ sĩ

quan và binh sĩ, vì quãng đường ấy tôi đã trải qua hết rồi. Một nhọc và chán nản vô cùng. Người ta chỉ nghĩ đến quy chế cho Tướng, cho Tá, cho Úy... Còn cho « sĩ », xin các ngài nghĩ đến dùm cho.

Tôi nói như vậy vì cái bất công nó lộ liễu quá. Một người Trung sĩ, từ ngày tốt nghiệp quân trường cho tới ngày giải ngũ rất nhiều người vẫn là Trung sĩ. Còn các ông Chuẩn úy, từ lúc tốt nghiệp cho tới ngày giải ngũ, ít nhất cũng leo được hai bậc thang, lên tới Trung úy. Tất cả mọi người đều nhìn thấy những cái bất công ấy... Đã mấy trăm ngàn người chịu đựng cái bất công ấy. Hiện giờ thì tôi đã có thể phui tay, đứng dậy, vì tôi thoát được ra ngoài rồi, nhưng bao nhiêu hồn ma cũ ám ảnh, khiến cho tôi thấp thỏm, ngồi đứng không yên.

Có một người bạn bảo tôi:

— Người ta chỉ đề ý đến trí thức, đến những con người khoa bảng. Còn những hạng cùng đinh thì dù có nổi loạn, cũng dễ dẹp... Mày thối mả làm chi!...

Tôi đồng ý rằng, trí thức đã làm cho quê hương đất nước này thêm đẹp. Nhưng vẫn chương tượng trưng hơn nước, bao giờ cũng là văn chương bình dân. Những bài thơ, những bài văn ít đi sâu vào lòng người bằng những bài ca dao, mà tác giả là đám dân chúng không tên, không tuổi. Trí thức mà làm gì?... Một Hồ Hữu Tường phản bội quê hương làm than đau khổ, nơm nớp sợ pháo kích, tấn công năm bảy đợt, đề năm ý, ở một nơi không có tiếng súng, như vậy thì thử hỏi trí thức có ích lợi gì không?...

Tôi lại đi ra ngoài đề rồi. Thời thì nói về trí thức nhà binh. Một ông chuẩn úy, cựu Tổng trưởng, phây phây sống ở thành phố, có ích gì hơn một người lính chiến. Đã có một nhật báo nọ, đòi khảo sát lại khả năng quân sự về sĩ quan của ông ta, vì nghe đâu, thời kỳ ở quân trường, ông ta đã khoác ra ngoài tấm áo lính, một vòng hào quang sáng chói uy quyền. Bởi vậy, khi tốt nghiệp ra, khả năng quân sự thật lem nhem. Về vũ khí, thì không tháo ráp nổi một khẩu Cạc-bin M2. Về chiến thuật thì đọc không thông 1 tấm bản đồ. Về truyền tin, thì không biết cả đến phương thức đàm thoại vô tuyến. Như vậy, chúng ta trông mong gì ở ông sĩ quan trí thức?...

Bây giờ, lấy thí dụ, đuổi ông ta ra khỏi thành phố?... Ông ta phải tham dự hẳn vào chiến tranh. Vì là người chỉ huy, ông ta phải có súng, phải có bản đồ, phải có máy truyền tin PRC. Cả ba thứ đó đều xa lạ với ông ta. Thành ra đề nghị của tờ báo nọ, đòi sát hạch lại khả năng quân sự, tôi nghĩ rằng, chúng ta đã nghĩ tới những người sống và những người đã chết.

Viên đạn bay đi đâu có phân biệt ai là kẻ trí thức, ai là kẻ ngu phu?... Chẳng lẽ nó cứ lác lác, chạy bên này, lái sang bên nọ, chọn xem ai là người không phải ở trong này? Chẳng lẽ nó bay gần tới, rồi ngừng lại, lác đầu mà rớt tòm xuống. A, thắng này, tàu Mỹ mang nó vô đây, thả nó bò lồm ngồm ở đây. Đùng giết nó tội nghiệp!... Ông chuẩn úy ơi!... Ông hãy về sống ở quân đội đi. Vì ở nơi đó mới đẹp cho ông được hết đầu óc kỳ thị địa phương, mới làm cho bộ óc uốn quăn của ông biến mất, và khuôn mặt tây lai của ông mới đậm nét phong trần.

Có một điều rất lạ là ở trong quân đội, không bao giờ có nạn kỳ thị. Cũng có những lúc vui đùa, mang địa phương nhau ra đề làm

một chuyện giải trí. Không bao giờ có sự hằn học, thù ghét... Có lẽ chỉ vì đã từng sống chung với nhau nhiều giây phút vinh nhục, gần cái chết chỉ vừa gang tấc, người sống, người chết lúc xa nhau, không kịp nói một lời từ biệt, nên họ thật thà rơng nhau. Những người như ông chuẩn úy họ Vô, dù trí thức đến đâu, dù làm đến chức cựu tổng trưởng, mà về quân đội ba ngày, là sẽ khôn ra ngay. Không bao giờ ông còn đá n miệt thị những người dân bà rãng đen, những người dân ông ăn thịt chó, và nhất là không bao giờ dám có giọng điệu như « tàu Mỹ chở vô đây, thả ra bò lồm ngồm » v.v

Ở cái xứ này, ngày nào cũng có người chết. Chết còn tìm thấy xác. Chết tầu nát, không toàn thây. Có những người chết đã chôn xuống đất ba ngày rồi lại đào lên, mang đi chôn một nơi khác. Tôi không nói láo đâu.

Ngày còn theo một Biệt đội hành quân ngoài miền Trung, tôi đã thấy, sờ thấy, ngửi thấy cái chết ấy... Tàu bay trực thăng tới chỗ xác ông đồn trưởng, quần đến ba ngày mà không hạ cánh nổi. Súng nổ đã ba ngày không dứt... Đạn ở dưới bầu lên, từng khối năm đen bọc chung quanh tàu dày đặc. Và đến ngày thứ tư, sau khi tạm yên tĩnh, tàu bay mới hạ cánh được xuống chỗ gạch đá ngồn ngang.

Người đồn phó nói:

— Các ông hãy bay đi đâu chừng một giờ sau trở lại, vì sợ không an ninh cho các ông. Chúng tôi sẽ sửa soạn sẵn sàng để các ông tới là có thể « bốc hàng » lên ngay.

Tàu bay bay đi, một lát sau trở lại. Xác chết được bọc vải kín, mang lên trên tàu. Mùi hôi nồng nặc thật khó chịu dù đã lấy tuộc nơ vít, tháo gỡ hết cửa sổ để gió lùa vào thân tàu thật nhiều. Người y tá thò ló:

— Mấy ngày nay, tưởng các ông không tới nên đã mang đi chôn. Thấy các ông tới lại phải đào lên để cho ông ta được mang về gia đình chôn cất...

Đó là một trong hàng triệu cái chết ở trên quê hương bị thảm này. Chúng ta, những người còn sống, có thể phản bội được những cái chết đó không?... Hỡi ông chuẩn úy họ Vô! Tuy ông là đồng nghiệp của tôi, theo danh nghĩa thì ông cũng mang trên người ba thước ka ki, nhưng hiện nay ông lại là phụ tá của một ông Tổng Trưởng, nhưng ông chưa biết nhiều về chuyện nhà binh. Tôi cứ băng khuâng nghĩ rằng; Có lẽ ông phải nên về sống ở quân đội ông mới có thể thành người. Chữ Người, tôi viết hoa, vì từ xưa tới nay, tôi vẫn không công nhận những kẻ đi bằng hai chân là con Người.

Rồi ông sẽ chết... Rồi tôi cũng sẽ chết... Chẳng ai có thể lột da sống mãi. Tôi xin lấy một câu của một thằng bạn làm phi công trực thăng, đề kết luận cho bài này:

— Nhiều khi, lái tàu bay mà đàng sau chớ toàn là xác chết, tao thấy trời như mờ đi. Không hiểu là brumeux, hay là tao khóc?... Ôi, nếu tiếng sống, đổi thành tiếng chết thì những người nằm trong thân tàu kia là những người sống, còn tao, tao đang ngồi lái tàu bay đây, tao chỉ là một xác chết...

